

Nieuwe kolonie Drieteenmeeuwen *Rissa tridactyla* in de zuidelijke Noordzee

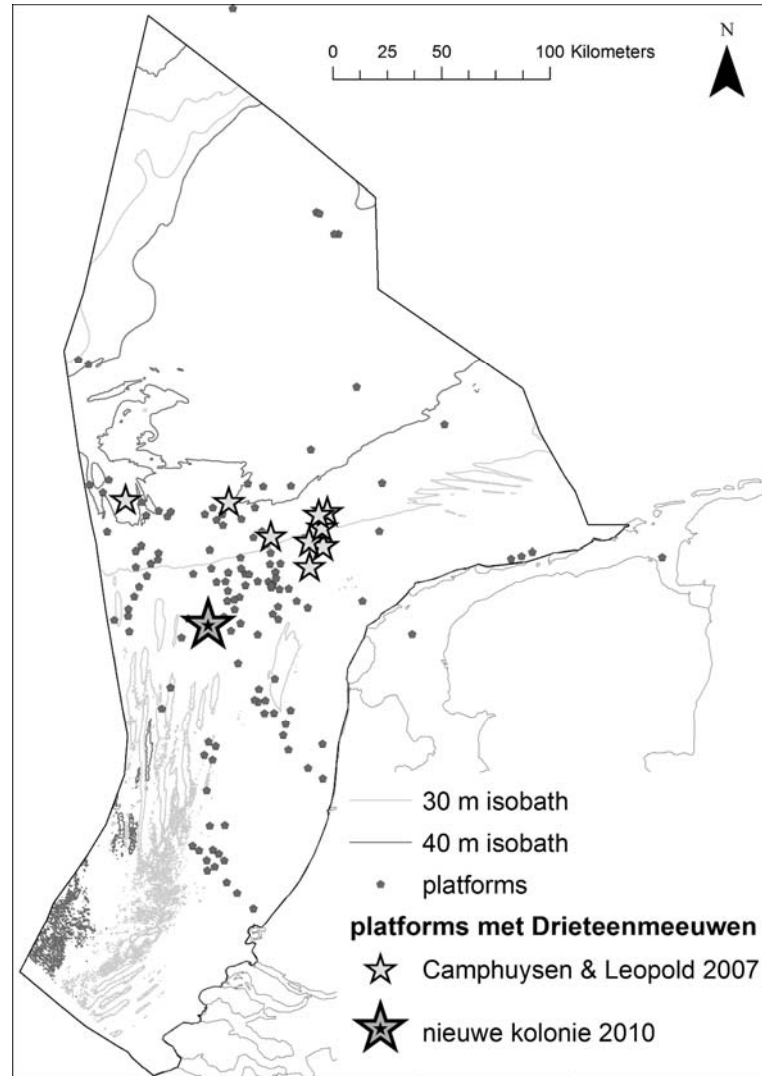
NEW BREEDING COLONY OF BLACK-LEGGED KITTIWAKES IN THE SOUTHERN NORTH SEA

Steve Geelhoed, Rob van Bemmelen, Guido Keijl, Mardik Leopold & Hans Verdaat

IMARES-Ecosystemen

Tijdens een vogelsurvey op de Noordzee op 23 juni 2010 werd het offshore platform K15-FC-1, ca 75 km ten westen van Vlieland (53°15'NB; 03°45'OL, Fig. 1) op enige honderden meters afstand gepasseerd. Circa 80 Drieteenmeeuwen *Rissa tridactyla* waren met het platform geassocieerd, waaronder zo'n 60 vogels die op H-balken stonden. Om later te kunnen controleren of er broedende Drieteenmeeuwen op het platform aanwezig waren, zijn er foto's gemaakt. Bij nadere bestudering daarvan bleek er tussen de Drieteenmeeuwen op de H-balken nestmateriaal zichtbaar te zijn van in totaal 3-4 nesten. Op 21 juli werd het platform opnieuw benaderd, ditmaal tot op ongeveer 300m, waarbij de zuidwestelijke en de noordwestelijke zijden van het platform uitgebreid bekeken en gefotografeerd konden worden. Daar bleken 26 kleine juveniele Drieteenmeeuwen en één vliegvlug exemplaar op de H-balken te zitten (Fig. 2). Naast de vogels die zichtbaar waren aan de 'buitenkant' van het platform vlogen er 15 adulte vogels op uit het 'binnenste' van het platform, waarvandaan ook nestmateriaal naar beneden hing. Er werden geen vogels rondom het platform waargenomen. Aangenomen dat de verhouding tussen nesten, adulten en juvenielen aan de 'binnenzijde' gelijk was aan die aan de 'buitenzijde', schatten we dat er mogelijk nog eens 9 nesten en 16 juvenielen aan de binnenzijde konden zitten. Gezien de waarnemingen van '*prospecting birds*', nesten en juveniele vogels (Tabel 1) concluderen we dat 16-25 paar op het platform hebben gebroed.

De ligging van de nieuwe kolonie is opmerkelijk. Het is de eerste kolonie in relatief troebel water. Eerder vastgestelde kolonies in de Noordzee bevonden zich alle in relatief helder water, ten noorden van het Friese Front, de scheidingslijn tussen slibrijk troebel water uit het Kanaal en het relatief heldere water van de centrale Noordzee (Camphuysen & De Vreeze 2005, Camphuysen & Leopold 2007). Mogelijk profiteren Drieteenmeeuwen ook in dit troebele water van de

Figuur 1. Ligging van Drieteenmeeuwenkolonies op het Nederlands deel van het continentaal plat. *Colonies of Black-legged Kittiwake on platform K15-FC-1 and other colonies in the Dutch sector of the North Sea.*

Figuur 2. Adulte en juveniele Drieteenmeeuwen op nestrichels platform K15-FC-1, 21 juli 2010. *Adult and juvenile Black-legged Kittiwakes on nests at platform K15-FC-1, 21 July 2010 (G.O. Keijl).*

Tabel 1. Aantal nesten, aantal juveniele vogels, aantal mogelijke broedvogels en aantal geassocieerde adulte vogels op of bij platform K15-FC-1. *Number of nests (AON), prospectors and associated adults on or near platform K15-FC-1.*

	Nesten	Juvenielen	Mogelijke broedvogels	Geassocieerde adulten	Aantal paar
23 juni	3-4	-		80	
21 juli	14-18	28	c. 45	0	16-25

concentratie vis in het zog van de pijlers van het platform dat ontstaat door (getijde)stromingen.

De vestiging van een nieuwe kolonie in de zuidelijke Noordzee lijkt te passen in de ontwikkeling in Groot-Brittannië, waar vanouds het merendeel van de Drieteenmeeuwen rond de Noordzee broedt (Mitchell *et al.* 2004). De trend in Groot-Brittannië is sinds halverwege de jaren tachtig - begin jaren negentig negatief (Mavor *et al.* 2007; JNCC 2011). In Schotland, waar de hoogste aantallen broeden, vindt een sterke afname plaats, maar in het zuidoosten van Engeland zijn de aantallen na een afname de laatste tien jaar min of meer stabiel.

De vestiging van kolonies op de Noordzee kan gestimuleerd zijn door broedvogels die na een aantal mislukte broedseizoenen op zoek zijn gegaan naar nieuwe broedplaatsen. De kolonisatie van de (zuidelijke) Noordzee door Drieteenmeeuwen lijkt nog niet afgelopen. Zo werden buiten het NCP tijdens een telling in mei 2010 bij het survey-platform Barque PB (53°21'NB, 01°18'OL) ten noordoosten van Norfolk (UK) mogelijke broedvogels waargenomen (Leopold & van Bemmelen 2010). Later in het seizoen is dit platform niet meer bezocht, zodat broeden niet bevestigd kon worden. Om verdere kolonisatie van de Noordzee te documenteren zijn aanvullende waarnemingen van (mogelijke) broedgevallen welkom.

Summary

During a ship-based survey a new breeding colony of Black-legged Kittiwakes was discovered on production platform K15-FC-1 (53°15'N; 03°45'E; c. 75 km west of Vlieland). The location is remarkable, as other breeding sites known to date are situated in less turbid waters north of the Frisian Front. This new colony is the first known site south the frontal zone. The colonisation of the (southern) North Sea seems to progress. Records of breeding birds on other platforms are much welcomed.

Referenties

- van Bemmelen R., S. Geelhoed & M.F. Leopold 2011. Shortlist Masterplan Wind: Ship-based monitoring of seabirds and cetaceans. Unpubl. IMARES Report C099/11, IMARES, Texel.
- Camphuysen C.J. & M.F. Leopold 2007. Drieteenmeeuw vestigt zich op meerdere platforms in Nederlandse wateren. *Limosa* 80: 153-156.
- Camphuysen C.J. & F. de Vreeze 2005. De Drieteenmeeuw *Rissa tridactyla* als broedvogel in Nederland. *Limosa* 78: 65-74.
- JNCC 2011. Black-legged Kittiwake *Rissa tridactyla*. <http://jncc.defra.gov.uk/page-2889>
- Leopold M.F. & R. van Bemmelen 2010. Masterplan Wind – Seabirds. Cruise Report May 2010. Unpubl. IMARES Report Report C065/10, IMARES, Texel
- Mitchell P.I., S.F. Newton, N. Ratcliffe & T.E. Dunn 2004. Seabird Populations of Britain and Ireland. London: T. & A.D. Poyser.
- Mavor R.A., M. Heubeck, S. Schmitt & M. Parsons 2007. Seabird numbers and breeding success in Britain and Ireland, 2006. UK Nature Conservation No. 31. Joint Nature Conservation Committee, Peterborough.

Adresgegevens auteurs:

S. Geelhoed¹, R. van Bemmelen¹, G. Keijl², M. Leopold¹ & H. Verdaat¹

¹IMARES, postbus 57, 1780 AB Den Helder, steve.geelhoed@wur.nl

²Brederodestraat 16a, 1901 HW Bakkum